

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122202060
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Konštiaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122202060.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Konštiakovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., t. č. D. XX/X, F. B., zastúpená: Mgr. Jana Hoksová, advokátka so sídlom advokátskej kancelárie Volkovce, J. Kalinčiaka 13, IČO: 420 40 639, proti žalovanej: A. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX (osoba podnikajúca pod obchodným menom A. G. - G., so sídlom F. XXX, IČO: XXXXXXXX), zastúpená: B. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, v konaní o vydanie veci a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 16C/11/2022-318 zo dňa 2. októbra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV. a V. potvrdzuje.

Žalovanej priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti žaloby o vydanie pozostatkov matky žalobkyne a v zastavujúcej časti žiadnej zo strán konania nárok na náhradu trov konania nepriznal. Okrem toho žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal proti žalobkyni v časti žaloby o náhradu škody nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. A tiež žalovanej priznal proti žalobkyni v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 23.02.2022 domáhala vydania veci (spopojnené pozostatky neb. H. I. C.), náhrady škody spočívajúcej v narušení základovej dosky pod pomníkom vykonaním podbetonávky za účelom ich spevnenia a uvedením do pôvodného stavu, a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Žalobu odôvodnila na tom skutkovom základe, že dňa 14.02.2020 objednala u žalovanej kompletne pohrebné služby. Požiadavka žalobkyne podľa prania jej nebohej matky bola daná tak, že pohreb sa mal konať na miestom cintoríne v F. B. dňa 18.02.2020 a pozostatky mali byť následne uložené na hrobové miesto do už existujúceho rodinného hrobu č. XXX (v znení opravenom podaním zo dňa 12.01.2023) na mestskom cintoríne v F. B.. Bezprostredne pred konaním pohrebu dňa 18.02.2020, jej bolo zo strany žalovanej oznámené, že nie je možné pochovanie do predmetného hrobu, nakoľko hrob je voči rozmerom truhly (2 m), krátky. Pri realizácii výkopu hrobu pracovníkmi žalovanej, so zámerom zväčšiť miesto na vloženie truhly vo výkope hrobu obkopením základov pomníka hrobu, alebo podkopením základov pomníka, alebo päty hrobu, pracovníci žalovanej zistili, že to nie je možné, pričom už pri uvedených čiastočných prácach, ktoré

realizovali v čase jej prítomnosti, bolo zistené, že títo odkopali z pod základov existujúceho pomníka zosnulej časti základových kameňov a teda základovej dosky, ktoré však, ako bolo následne zistené dňa 22.02.2020, nevrátili na pôvodné miesto do základov, čím ohrozili statiku pomníka. Základy pomníka predmetného hrobu boli odkopané v hĺbke cca 55-65 cm, odkiaľ pracovníci vybrali základový materiál spolu so základovým kameňom cca 35 cm vysokým 35x26x15 cm, ktorý vyložili a položili o jeden hrob dopredu, pričom je to aj zdokumentované. Namietala, že ku podaniu žaloby už 2 roky žalovaná neoprávnene zdržiava vo svojom pohrebníctve spolopené pozostatky zosnulej matky žalobkyne a podmieňovala ich vydanie vyplatením faktúry za pohrebné služby. Namietala, že žalovaná nekonala s náležitou odbornou starostlivosťou, porušila viaceré zákonné ustanovenia a to nielen zákona o pohrebníctve, ale aj zákona o ochrane spotrebiteľa, príslušné ustanovenia občianskeho zákonníka a úcte k nebohému, ale aj pozostalým. Poukazovala na konanie v rozpore s dobrými mravmi zo strane žalovanej.

3. Právne svoje rozhodnutie v zastavujúcej časti súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 CSP a zistením, že žalobkyňa využila svoje dispozičné oprávnenie a vzala žalobu späť v časti vydania pozostatkov matky žalobkyne (navrhovaný petit I.), preto súd konanie zastavil. Súhlas žalovanej s čiastočným späťvzatím bol nevyhnutný, pretože k späťvzatiu došlo po otvorení pojednávania, pričom žalovaná súhlasila s čiastočným späťvzatím (ktoré bolo konkretizované na pojednávaní). Ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania vždy skúmať procesné zavinenie na zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). V predmetnej veci bolo z emailovej komunikácie medzi stranami zrejmé, že žalobkyňa prejavila najskôr vôľu za pohrebné služby zaplatiť, čo uviedla vo svojom mailovom podaní zo dňa 26.02.2020, pričom žalovanej uviedla, že jej rodinní príslušníci chcú prispieť na zaplatenie výdavkov. Na druhej strane žalovaná podmieňovala prevzatie urny zaplatením služieb, čo bolo zrejmé z obsahu jej emailu zo dňa 25.02.2020 (o 12:39). Žalovaná sa pokúšala aj počas konania predmetnú urnu doručiť, avšak žalobkyňa neposkytla súčinnosť, čo bolo zrejmé z úradného záznamu hliadky narcis 761 (č. I. 82). Z úradného záznamu rovnako vyplynulo, že operatívnou činnosťou príslušníci OOPZ od susedov žalobkyne zistili, že žalobkyňa nevychádza z domu a má zlé vzťahy so susedmi pre jej zlú povahu. V tomto kontexte, sa žalobkyňa bránila, že ani nemusela byť doma, vzhľadom na jej predchádzajúce pôsobenie v zahraničí a jej trvalý pobyt v Bratislave. Už v samotnej žalobe však uviedla, že býva toho času na adrese v F. B.. Jej tvrdenie o pobyte na inej adrese tak súd považoval za vyslovene účelové. Za danej procesnej situácie súd zohľadnil prístup oboch strán, pričom podľa názoru súdu bolo možné konštatovať, že obe strany rovnakou mierou zavinili zastavenie konania. Urna bola vydaná počas konania žalobkyňi, na čom sa dohodli strany priamo na pojednávaní. Súd však nemôže formalisticky vykladať pojem „procesné zavinenie“ a v dôsledku uvedeného len konštatovať zavinenie žalovanej, ktorá plnila počas konania. Aj zavinením žalobkyne prišlo k uvedenému stavu, pretože táto najskôr prejavila vôľu zaplatiť, hoci žalovaná nemala podmieňovať vydanie urny zaplatením pohrebných služieb, nič to nemení na tom, že obe strany prispeli k takému stavu. Rovnako, žalobkyňa odmietala poskytnúť súčinnosť na prevzatie urny aj počas konania, čo súd nemohol nezohľadniť. Súd tak zohľadnil správanie sa oboch strán nielen pred podaním žaloby, ale aj počas konania, preto musel konštatovať rovnaké procesné zavinenie na zastavení konania, v dôsledku čoho rozhodol, že v tejto časti nemá žiadna zo strán nárok na náhradu trov konania. Okrem toho, súd takéto rozhodnutie považoval aj za súladné s princípom spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu. Obe strany si musia uvedomiť, že ich správanie viedlo k podaniu žaloby a to v časti vydania urny s pozostatkami matky žalobkyne. Súčasne súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by v danej veci odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP.

4. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadreniami právnych zástupcov strán sporu, výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov B. J. a C. K., oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu a zistil nasledovný skutkový stav a právny stav. Z emailovej komunikácie strán sporu (č. I. 64 až 66) vyplývalo, že strany sporu komunikovali ohľadne vydania a nahliadnutia zákazkových listov, rovnako aj uhradenia sumy za pohrebné služby. Žalobkyňa žiadala o

zaslanie dokladov mailom, žalovaná ju vyzývala, aby sa zastavila na predajni a po zaplatení prevzala urnu s pozostatkami jej matky. Následne žalobkyňa poukázala na viaceré ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. a žiadala o zaslanie príslušných dokladov žalovanú, aby mohla skontrolovať jednotlivé položky a odmietala zaplatiť za pohrebne služby. Z výpisu mestského cintorínu F. B. (č. I. 68), L. X, M. XXX, vyplývali rozmery hrobového miesta, s poznámkou „Nájomkyňa nesúhlasí, aby s hrobom manip. N. C., nepochovávať bez súhlasu“. Nájomcom uvedeného hrobu bola A. E., pričom výpis obsahuje aj údaje o nájomnej zmluve a platbách, a údaj o pochovanej osobe. Vlastníkom hrobového miesta bolo B. F. B.. F. vyúčtovania cintorínskych a pohrebných služieb, vyplývalo, že žalovaná vyúčtovala žalobkyňi pohrebne služby vo výške 447 eur. Z faktúry Krematória Nitra, s.r.o. vystavenej žalovanej dňa 18.02.2020 so splatnosťou dňa 18.02.2020 vyplývalo, že bola vyúčtovaná suma za kremáciu vo výške 130 eur. Z faktúry č. 2020002 vystavenej zo dňa 03.08.2020 so splatnosťou 03.08.2020 vyplývalo vyúčtovanie sumy 790 eur zo strany žalovanej žalobkyňi s tým, že táto jej mala byť zaslaná na adresu jej pobytu (v F. B.). Z úradného záznamu hliadky Narcis-761, poznatok k páchaniu priestupkov (č. I. 82) vyplývalo, že polícia asistovala pri odovzdaní urny žalobkyňi, ktorá mala dlhší čas odmietaať jej prevzatie. Hliadka kontaktovala zástupcu žalovanej s tým, že sa pokúsila odovzdať urnu žalobkyňi. Po opakovanom zvonení a trúbení sa však nepodarilo urnu odovzdať. Zároveň zo záznamu vyplývalo, že hliadka od susedov zistila, že žalobkyňa skoro nevychádza z domu a viacerí susedia s ňou majú zlé vzťahy, v dôsledku čoho, aj keby bola doma, s najväčšou pravdepodobnosťou by nevyšla von. Právny stav súd prvej inštancie odôvodnil podľa čl. 16 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len "Ústavy"), § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 420 ods. 1, 2, 3, § 415, § 442 ods. 1, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a mal za to, že v citovaných ustanoveniach Občianskeho zákonníka je vyjadrená zásada, že každý, t. j. tak fyzická osoba, ako aj právnická osoba, zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je 1. protiprávne konanie (porušenie určitej povinnosti) škodcu 2. vznik škody 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vzniknutou škodou. Ďalšou podmienkou vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu je aj zavinené konanie škodcu, aj keď zavinenie škodcu sa podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka predpokladá.

5. V konaní nebolo medzi stranami sporné (hoci nebola predložená stranami žiadna zmluva alebo dohoda), že žalobkyňa si objednala u žalovanej pohrebne služby dňa 14.02.2020, ktoré mali zahŕňať aj výkopové práce a práce súvisiace s pohrebom. V konaní nebolo sporné, že v predmetnom hrobe je pochovaná O. E., ktorá bola starou matkou zosnulej. V čase, keď pracovníci žalovanej začali vykonávať výkopové a iné práce na hrobovom mieste č. XXX sekcia 4, bola uzavretá na hrobové miesto nájomná zmluva medzi mestom F. B. a pani A. E., sesternicou žalobkyne, čo v konaní rovnako nebolo sporné. V konaní následne nebolo sporné (hoci to spočiatku žalovaná namietala, keďže namietala aktívnu vecnú legitimitáciu), ani to, že súhlas na pochovanie zosnulej nájomníčka hrobu vyslovila telefonicky pani A. E. svedkyňi B. J., ktorá je správcou Mestského cintorínu v F. B.. V konaní bolo medzi stranami sporné, či žalovaná, respektíve jej pracovníci spôsobili škodu na hrobovom mieste č. XXX L. X, a to na pomníku. Žalobkyňa sa domáhala, aby žalovaná odstránila škody, ktoré mala spôsobiť, a ktoré mali spočívať v narušení základovej dosky pod pomníkom. Žalobkyňa sa domáhala aj náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur s tým, že konaním prišlo k zásahu jej osobnostných práv znevažovaním pozostatkov jej matky. Z vykonaného dokazovania však nemal súd za preukázané, žeby žalobkyňa bola v čase konania žalovanej (vykonávania výkopových prác a iných prác súvisiacich s pohrebom zosnulej matky žalobkyne) vlastníčkou hrobky, pomníka, respektíve aj hrobového miesta, respektíve jeho nájomníčkou, keďže vlastníkom bolo Mesto F. B.. Hoci žalobkyňa na pojednávaní tvrdila, že pomník dali vystavať jej starí rodičia po úmrtí O. E. G., títo aj zaplatili zato, avšak túto skutočnosť ničím nepreukázala. Okrem toho tvrdila, že si myslí, že to bolo prejednané v dedičskom konaní. Žalobkyňa žiadne dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení nepredložila, t. j. nepreukázala, že pomník dali vystavať jej starí rodičia po úmrtí O. E. a že za tento aj zaplatili, ergo je v jej vlastníctve. Podľa názoru súdu, nie je neobvyklé, aby bol rozdielny vlastník hrobového miesta, nájomca hrobového miesta a vlastník pomníka, respektíve hrobky. Skutkové tvrdenia ohľadne vlastníctva pomníka, respektíve hrobky žalobkyňou tak ostali len v rovine tvrdení, ktorých hodnovernosť nebola preukázaná žiadnym listinným dôkazom. Z vykonaného dokazovania rovnako vyplynulo, že nájomníčkou hrobového miesta je osoba odlišná od osoby žalobkyne, ktorá je pani A. E.. Podstatou uvedeného bolo preukázať, kto je podľa § 133 Občianskeho zákonníka vlastníkom hrobky, respektíve pomníka a to aj pre ustálenie aktívnej vecnej legitimitácie na podanie predmetnej žaloby.

6. V konaní bola však otázka aktívnej vecnej legitímácie sporná. Otázku, kto je v tom – ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitímovaný, musí súd v konaní o náhradu škody riešiť vždy medzi prvými. Pokiaľ súd nemá vyriešenú otázku, kto podľa zákona zodpovedá za (údajnú) škodu žalobcu spôsobenú ním tvrdeným skutkovým dejom, nie je (ešte) opodstatnené riešenie otázky neoprávnenosti konania bezprostredného škodcu, ním spôsobenej škody (a jej výšky), ani príčinnej súvislosti medzi konaním (údajného) bezprostredného škodcu a žalobcom tvrdenou škodou. Podľa názoru súdu, žalobkyňa ani nebola aktívne vecne legitímovaná na podanie žaloby a to z dôvodu, že vlastníkom hrobového miesta č. 131, sekcia 4 je Mesto Zlaté Moravce, nájomníčkou hrobového miesta je A. E., pričom žalobkyňa nepreukázala súdu, žeby jej právni predchodcovia zaplatili za postavenie pomníka, respektíve hrobky. V časti náhrady škody tak súd dospel k záveru, že žalobkyňa ani nemá aktívnu vecnú legitímáciu na podanie žaloby v tejto časti, preto existoval dôvod na jej zamietnutie. Bolo povinnosťou žalobkyne už v čase podania žaloby, aby dôkazne preukázala, že je aktívne vecne legitímovaná na podanie žaloby. Žalobkyňa totiž vôbec nepreukázala, že je vlastníčkou hrobky, respektíve aj pomníka, čo by zakladalo jej aktívnu vecnú legitímáciu na podanie žaloby. Nad rámec však súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ by aj bola žalobkyňa aktívne vecne legitímovaná, v konaní nebolo preukázané, žeby žalovaná, respektíve jej pracovníci porušili právnu povinnosť, nebola preukázaná spoľahlivo výška tvrdenej škody, ani príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody. V danom prípade, žalovaná, respektíve jej pracovníci ani nemohli porušiť žiadnu povinnosť, v tomto prípade ani prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ, pretože títo nemohli vedieť, že hrob, ktorý mali vykopať, má také rozmery, že tam nebude môcť byť uložená truhla. Poznámku o nemožnosti pochovania (čo sa stalo podľa vyjadrenia svedkyne B. J. prvýkrát) zapísala svedkyňa J. až po zistení týchto skutočností. Dovtedy však takáto poznámka pri výpise z evidencie hrobového miesta nefigurovala. Pokiaľ žalobkyňa uvádzala, že tam mohla byť uložená truhla, podľa názoru súdu, takéto jej tvrdenie, bolo jej domnienkou, ktoré má výsostne subjektívny charakter a nie je založené na objektívite. Bolo povinnosťou žalobkyne zistiť si od nájomcu hrobového miesta, či tam je vôbec možné pochovať jej matku a aké rozmery má hrobové miesto a následne informovať aj pracovníkov pohrebnej služby. Bolo evidentné, že na hrobovom mieste boli v minulosti robené určité úpravy, pretože tam bol vyliaty betón, čo bolo zistené na základe dokazovania. Podľa názoru súdu, pokiaľ si žalobkyňa uplatňovala v tomto konaní náhradu škody, bolo jej povinnosťou preukázať ňou uvádzané skutkové tvrdenia o porušení právnej povinnosti zo strany žalovanej. Súdu nebolo zrejmé, aké právne povinnosti mala žalovaná svojím konaním porušiť, pričom žalobkyňa ani nepreukázala, že jej skutkové tvrdenia ohľadne porušenia právnej povinnosti zo strany žalovanej (žalobkyňa poukazovala predovšetkým na porušenia, týkajúce sa zákona o ochrane spotrebiteľa) sú pravdivé. Svedkyňa B. J. na pojednávaní uviedla, že nemala vedomosť o poškodení pomníka, nemala dojem, že by bol hrob poškodený. Rovnakú skutočnosť potvrdil aj svedok C. K.. Žalobkyňa nadobudla dojem, že výkopovými prácami prišlo k vzniku škody, ktorú sama ani nevedela definovať. Sama na pojednávaní uviedla, že doposiaľ žiadne finančné prostriedky z jej majetkovej sféry na opravu pomníka, respektíve hrobky nevyňala. V tomto smere súdu nebolo zrejmé, aká škoda mala žalobkyňi vzniknúť. Aj z judikatúry vyplýva, že podľa Občianskeho zákonníka sa škodou rozumie ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu) a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi, a je teda napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peniazmi. V danej veci nebola ani bezpečne ustálená výška škody, rovnako ani skutočnosť, že táto vôbec vznikla. Podľa názoru súdu, nebolo preukázané porušenie právnej povinnosti zo strany žalovanej, nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, ako aj vznik škody. Podľa názoru súdu, žalobkyňa len v konaní tvrdila, ale nepreukázala, žeby vznikla nejaká škoda na hrobke, respektíve na pomníku, ktorého nie je ani vlastníčkou, ani nájomníčkou. Uvedené hrobové miesto podľa vyjadrenia svedkyne B. J. navyše nebolo zaplatené od roku 2013 do roku 2017, pretože pani C. odmietla platiť. Aj z uvedeného bolo zrejmé, že pokiaľ by bola vlastníčkou (čo z vykonaného dokazovania nevyvstalo) uvedenej hrobky, respektíve pomníka, tak by sa zaujímal o predmetné hrobové miesto, zaplatila by nájom tohto hrobového miesta. Žalobkyňa sa teda ani nesprávala ako vlastníčka hrobky, respektíve pomníka, pretože začala prejavovať určitý záujem o toto hrobové miesto až po tom, čo začala riešiť záležitosti v súvislosti s pohrebom svojej matky. Ani záver, že bola porušená prevenčná povinnosť v zmysle § 415 OZ, nemožno urobiť bez zistenia, v akom konaní žalovaných, ktoré škodu vyvolalo, toto porušenie spočíva. Ak nie je splnený základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, pretože nie je preukázaný skutok, ktorý je príčinou vzniku škody a ktorého sa dopustili žalovaní, nie je nárok na náhradu škody daný (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 25Cdo/3234/2006 zo dňa 25.11.2008). Podľa názoru súdu, v konaní nebolo zistené žiadne porušenie prevenčnej povinnosti zo strany žalovanej, respektíve jej zamestnancov, ani také ich konanie, ktoré malo tvrdenú škodu vyvolať. Pokiaľ žalobkyňa odvodzovala

nesprávny spôsob vykonávania výkopových prác od jej subjektívneho presvedčenia, že je všeobecne známe, že sa má kopať šikmo, ide o skutkové tvrdenie nebsubancované, z ktorého nemožno vyvodzovať žiadne dôsledky proti žalovanej. V súvislosti s výpoveďou žalobkyne, ktorá na pojednávaní uviedla, že žiada od žalovanej príspevok na pohreb vo výške 70 eur súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa nepožiadala o zmenu petitu procesne predpísaným spôsobom, tak ako to ustanovuje § 140 ods. 1 CSP, podľa ktorého je zmenou žaloby aj rozšírenie už uplatneného práva, respektíve uplatnenie iného práva. Vzhľadom na uvedené, nebol ani dôvod rozhodovať o tejto časti nároku, pretože v priebehu konania neprišlo ani k návrhu na zmenu žalobného petitu (len k oprave, ktorá však nemala žiaden dopad na predmetné konanie).

7. Čo sa týkalo náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že úlohou inštitútu postmortálnej ochrany osobnosti je, aby fyzická osoba mala zabezpečenú účinnú ochranu osobnosti nielen po celú dobu svojho života, ale aj po jej smrti. Táto zákonná úprava zabezpečuje možnosť ochrany pred neoprávnenými zásahmi znevažujúcimi pamiatku (pietu) zomrelej fyzickej osoby aj v čase, kedy fyzická osoba ako subjekt osobnosti už nie je nažive. K prijatiu tejto právnej úpravy viedla jednak požiadavka verejného záujmu a jednak požiadavka zachovania pamiatky, celkovej piety k zomrelému a spomienky na neho, čo súvisí s tým, že ide o hodnoty, ktoré nestrácajú svoj význam pre najbližšie osoby zomrelého. Zákon preto stanovil, že smrťou fyzickej osoby vzniká taxatívne vymedzenému okruhu osôb, ktoré neboli sami neoprávneným zásahom postihnuté, právo na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelého. Ide tu o zvláštne právne nástupníctvo (sukcesiu), na základe ktorého patrí ex lege určitým osobám pôvodné (originárne) subjektívne právo k uplatneniu ochrany osobnosti iného - zomrelej fyzickej osoby. Pre vznik tohto subjektívneho práva osobám uvedeným v § 15 OZ nie je podstatné, či sa neoprávnený zásah do osobnosti zomrelej fyzickej osoby stal ešte za jej života alebo až po jej smrti. Hmotnoprávnym predpokladom, za splnenia ktorého osoby uvedené v § 15 OZ môžu s úspechom toto právo uplatniť, je smrť fyzickej osoby. Predmetom tohto subjektívneho práva sú napriek smrti fyzickej osoby naďalej pretrvávajúce hodnoty, a to pamiatka zomrelého, celková pieta k nemu a spomienka na neho, teda posmrtné záujmy fyzickej osoby. Podstatou a zmyslom postmortálnej ochrany osobnosti teda je umožniť po smrti fyzickej osoby uplatniť jej najbližším príbuzným právo na ochranu jej osobnosti, a tak čeliť neoprávneným zásahom, ktoré znevažujú (zneuctujú) pamiatku, pietu a spomienku zomrelej fyzickej osoby. Takýmito zásahmi sú neoprávnené zásahy do cti, dôstojnosti zomrelej fyzickej osoby, do jej povesti a mena, do telesných pozostatkov zomrelého, ak ich možno identifikovať a pod. Treba zdôrazniť, že zvláštne subjektívne právo osôb vymedzených v § 15 OZ na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelého nie je, čo do obsahu a rozsahu, zhodné s vlastným osobnostným právom zomrelej fyzickej osoby. Z obsahu žaloby v uvedenej veci (predovšetkým žalobného petitu), skutkových tvrdení v priebehu konania, súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa uplatňovala jednak posmortálnu ochranu osobnosti, čo reflektovala do žalobného petitu, keď žiadala náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu znevažovaním pozostatkov jej nebohej matky a zároveň zásahu do jej vlastných osobnostných práv. Podľa názoru súdu však, v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, žeby žalovaná alebo jej pracovníci zaobchádzali s telesnými pozostatkami matky žalobkyne spôsobom, ktorý by vykazoval rozpor s dobrými mravmi. V tomto kontexte, podľa názoru súdu, nebolo v konaní preukázané žeby žalovaná zaobchádzala s pozostatkami bez potrebnej úcty, dôstojnosti a náležitého rešpektu. To, že podmieňovala vydanie urny zaplatením finančných prostriedkov za poskytnuté služby je už celkom iná skutočnosť, ktorú okrem iného svojím konaním vyvolala aj samotná žalobkyňa, pretože najskôr prejavila vôľu a ochotu (zrejme len formálnu) zaplatiť za pohrebné služby, neskôr však namietala porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). V tomto smere, podľa názoru súdu nebolo ani zrejmé, akým spôsobom malo prísť v dôsledku porušenia ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa k zásahom do osobnostných práv zosnulej matky žalobkyne. Takéto konanie sa skôr týkalo osoby žalobkyne, než zomrelej matky žalobkyne. Celkovo možno konštatovať, že žalobkyňa svojím vlastným obštrukčným správaním prispela k tomu, že si neprevzala urnu s pozostatkami svojej matky riadne a včas, pretože aj počas konania jej bolo za asistencie polície doručovaná urna na adresu jej bydliska, ktorú okrem iného uviedla ako adresu, na ktorej sa toho času zdržuje (v samotnej žalobe). Nebolo potom možné konštatovať, že v dôsledku konania žalovanej prišlo k zásahu do osobnostných práv zosnulej matky žalobkyne, že by konanie žalovanej dosiahlo takú intenzitu, že by bolo potrebné rozhodnúť o nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy. Okrem toho, samotná skutočnosť, že sa žalobkyňa cíti poškodená rozhodne podľa zákona nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Doposiaľ podľa vyjadrenia svedkyne B. J. nebola urna pochovaná, z čoho možno dedukovať charakter vzťahu k hrobovému miestu, hrobke a pomníku, v mieste, kde

mala byť pochovaná matka žalobkyne. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poznamenal, že žalobkyňa už v samotnej žalobe absolútne opomenula splnenie si povinnosti podľa § 132 ods. 1 a 3 CSP povinnosti podľa §132 ods.1 a 3 CSP, podľa ktorého v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh a pripojenie dôkazov, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Žalobkyňa v žalobe absolútne neuviedla žiadne skutkové tvrdenia na odôvodnenie svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, t. j. v čom vzhľadala dôvodnosť uplatňovaného nároku. Inak povedané, v žalobe chýba opis rozhodujúcich skutočností vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (čo inak namietala aj žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení), ktoré by odôvodňovali dôvodnosť nároku, intenziu zásahu do jej osobnostných práv v dôsledku konania žalovanej. Rovnako nebolo zrejmé, aké ustanovenia zákona o pohrebníctve mala svojím postupom porušiť.

8. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa vôbec nepreukázala intenzitu zásahu do hrobového miesta, hrobky alebo pomníka, ktorý jej ani nepatrí, ani ho nemá v nájme. Aj zo samotnej výpovede svedkyne B. J., ktorá zabezpečuje správu Mestského cintorína v F. B. súd zistil, že od roku 2013 do roku 2017 nebolo za hrobové miesto zaplatené, pretože žalobkyňa odmietala platiť, pričom následne začala platiť pani E.. Podľa názoru súdu, žalobkyňa nemala žiaden citový vzťah k hrobovému miestu, k hrobke a k pomníku. K zásahu do osobnostných práv malo podľa jej vyjadrenia prísť tak, že nebolo naplnené posledné želanie jej matky a to práve v dôsledku správania sa žalovanej, ktorá nemala byť dostatočne vybavená na realizáciu výkopových prác (po vykonaní, ktorých malo prísť k poškodeniu základovej dosky pod pomníkom, čo nebolo v konaní preukázané), v dôsledku porušenia ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd v konaní nezistil žiadne také konanie žalovanej, ktoré by malo charakter znevažovania pamiatky žalovanej, jej právo na ochranu mena, cti a ľudskej dôstojnosti. V tomto kontexte, nebolo protiprávnym konaním žalovanej, ktorá až po odkopaní určitej časti zistila určitú nemožnosť pochovania matky žalobkyne, pretože by sa truhla nezmesťila pod pomník. Podľa názoru súdu, žalovaná ako obstarávateľ pohrebu nezanedbala žiadne svoje povinnosti, nemohla predvídať, že sa truhla nezmesťí do jamy, ktorá bola v dôsledku pravdepodobne predchádzajúcich úprav vyliata betónom. Tieto skutočnosti mala vedieť v prvom rade nájomníčka hrobového miesta, a tieto mala zdieľať samotnej žalobkyne, aby informovala pohrebnú službu. Žalovaná tak nemôže byť zodpovednostným subjektom, ktorý by zasiahol do osobnostných práv žalobkyne.

9. Čo sa týkalo nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. do jej osobnostných práv, súd rovnako nezistil žiadne konanie žalovanej, ktoré by bolo možné sankcionovať priznaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Základnou podmienkou pre vznik občianskoprávných sankcií uvedených v § 13 OZ je, aby došlo k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby chránenej ustanoveniami § 11 a nasl. OZ. Stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, ktorá spočíva nielen v porušení, ale iba v samotnom ohrození osobnosti fyzickej osoby (pozri R 103/1967, Z, s. 453). Peňažné zadostučinenie môže súd priznať, ak dospeje k záveru, že v konkrétnom prípade došlo ku skutočnému zníženiu dôstojnosti, resp. vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, pričom tento zásah má značnú intenzitu. Na priznanie odškodnenia nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Súd musí bezpečne zistiť, že k takému zníženiu skutočne došlo. Dôkazné bremeno je na žalobcovi, ktorý ujmu preukazuje prostredníctvom svedeckých výpovedí. V tejto časti mala teda dôkazné bremeno žalobkyňa, ktorá ho zjavne neuniesla, pretože nepreukázala zásah do jej osobnostných práv v značnej miere. Všetky jej tvrdenia ostali len v rovine skutkových tvrdení. Pokiaľ sa má proti neoprávnenému zásahu poskytnúť občianskoprávna ochrana, je potrebné, aby išlo o taký zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť alebo ohroziť právo chránené ustanovením § 11 OZ. V tomto smere musí súd poznamenať, že len samotný pocit žalobkyne, že sa cíti ukrivdená, nie je postačujúce na to, aby súd konštatoval zásah do jej osobnostných práv. Aj v tejto časti súd musí poznamenať, že žalobkyňa výraznou mierou prispela k vzniknutej situácii, keď odmietala prevziať urnu, čo zašlo až do takého stavu, ktorý možno označiť za absurdný a morbidný, keď zástupca žalovanej priniesol urnu priamo na pojednávanie. Nebolo možné rozumne vysvetliť, prečo žalobkyňa neposkytla súčinnosť žalovanej.

10. V konaní boli spochybňované výpovede svedkov K., ako aj J.. Výkopové práce mal podľa vyjadrenia žalovanej vykonávať K., E. a tretia osoba. To, že si žalobkyňa nepamätá vizuálny výzor osoby, ktorá vykonával výkop, ešte automaticky neznamená, že tam nebola. Celkovo postoj žalobkyne počas celého konania bol vysoko konfrontačný, apriori nepriateľský, pokiaľ sa zo strany svedkov a žalovanej uvádzali

skutočnosti, ktoré ona sama vnímala subjektívne inak, čo bolo zjavné aj pri výsluchoch svedkov, ako aj žalovanej. Podľa názoru súdu, nie je dôvod spochybňovať výpovede svedkov, o to viac v situácii, keď dôkazné bremeno v konaní o náhrade škody zaťažovalo žalobkyňu. Žalobkyňa v časti konania o náhrade škody neuniesla dôkazné bremeno, a síce, že ku vzniku škody prišlo práve v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovanej (resp. jej zamestnancov), nepreukázala ani vznik a výšku škody a už vôbec nie príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Rovnako nebol preukázaný zásah do osobnostných práv zomrelej matky žalobkyne, alebo zásah do osobnostných práv žalobkyne samotnej.

11. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie a zamietol návrh na vykonanie dokazovanie výsluchom I. P., pretože vykonanie dôkazu by žiadnym spôsobom nezmenilo právne posúdenie. Výsluchom svedka by sa nezistili žiadne dôležité skutočnosti vo vzťahu k nároku na náhradu škody, ani k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Predmetom konania nebolo preukázať správny spôsob postupu žalovanej ako obstarávateľa pohrebu, ale preukázanie nároku na náhradu škody, vo vzťahu ktorému by uvedený svedok nevedel vypovedať nič, rovnako ani k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Takýto dôkaz by neoveril splnenie predpokladov na priznanie nároku na náhradu škody, ani nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, čiže vo väzbe na toto nedisponoval žiadnou vypovedacou hodnotou. Hodnovernosť tohto svedka nemôže súd hodnotiť, pretože nebol vyslúchnutý, ale všetky skutočnosti aj tak mal len sprostredkovane od samotnej žalobkyne, preto otázka jeho objektivity je vysoko otázná. Súd zamietol návrh na vykonanie dokazovania vyžiadaním si lustrácie sociálnej poisťovne ohľadne zistenia, či svedok K. bol dňa 18.02.2020 zamestnaný u žalovanej. Vykonanie tohto dôkazu by bolo absolútne právne irelevantné, pretože nie je zrejmé, čo ním ani žalobkyňa chcela preukázať. Či už svedok pracoval u žalobkyne na základe pracovnej zmluvy alebo dohody alebo nie, táto skutočnosť je bez vypovedacej hodnoty, pretože svedok vypovedal, čo vnímal vlastnými zmyslami. Nebol dôvod dokazovať, či nešlo o čiernu prácu uvedeného svedka, takýto dôkaz by zasahoval do jeho súkromia. Súd rovnako nevykonal dokazovanie predložením výsledkov šetrenia regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ani výsluchom Q. E., pretože tieto by žiadnym spôsobom nepriniesli zmenu zisteného skutkového stavu, rovnako by neovplyvnili právne posúdenie veci. Predloženie statického posudku, rovnako ani psychologického posudku by len ozrejmilo skutočnosti ohľadne statiky hrobového miesta, bez náležitej vypovedacej hodnoty vo vzťahu k nároku na náhradu škody, t. j. dôkazne by nepodporil predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Čo sa týkalo psychologického posudku, tento by len preukazoval zistený psychický stav žalobkyne v dôsledku úmrtia jej matky, bez väzby na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Bolo úplne prirodzené, že v dôsledku úmrtia blízkej osoby (v tomto prípade najbližšej osoby – matky žalobkyne) príde k veľkému zármutku, ktorý ovplyvňuje psychický stav pozostalej osoby. Súd nevykonal dokazovanie, ani oboznámením sa listinných dôkazov a to odborného vyjadrenia kamenárstva, pretože toto len uviedlo odhadovanú výšku škody (pričom v konaní neprišlo k ustáleniu škody, žalobkyňa v časti náhradu škody ani nie je legitimovaná, ak by aj bola, neprišlo k úbytku na jej majetkových hodnotách, v dôsledku čoho nie je možné hovoriť o vzniku škody, pričom otázná je aj na koho majetku), ako aj ďalších dôkazov (svedecké prehlásenie A. N. E., zmluva o nájme hrobového miesta, potvrdenie E. o súhlase na pochovanie), keďže tieto skutočnosti neboli podstatné, pričom v konaní ani nebolo sporné, kto je nájomníčkou hrobového miesta.

12. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Mal pritom za to, že v danom konaní boli uplatnené celkovo tri rozdielne nároky (nárok na splnenie povinnosti vydať urnu, nárok na náhradu škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy). Pretože žalovaná bola v konaní úplne úspešná, zatiaľ čo žalobkyňa nedosiahla žiaden materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovanej proti žalobkyne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v tejto časti osobitne, a to v časti nároku na náhradu škody, ako aj nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože ide o dva rozdielne nároky uplatnené v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP súd v prejednávanej spore nevzhladol, tieto netvrdili ani strany sporu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Nad rámec uvedeného ešte konštatoval, že rozhodol až tromi výrokmi o nároku na náhradu trov konania. V tomto kontexte bolo potrebné upozorniť na to, že zákonodarca striktno diferencuje medzi zásadou úspechu a zásadou procesného zavinenia na zastavení konania, čo celkom nepochybne vyplýva aj zo systematického výkladu, keď oba inštitúty reflektoval do iného ustanovenia. Okrem toho, žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku neukladá súdu, aby rozhodol jedným výrokom o nároku na náhradu trov konania, čo je odôvodnené napríklad aj v prípadoch, ak sú predmetom konania rôzne typy žalobných nárokov

(žaloba na plnenie, žalobca na určenie, žaloba na určenie právnej skutočnosti, atď.). V tomto kontexte dodal, že v súdnej praxi neexistuje jednotný názor na túto problematiku, v dôsledku čoho bolo podľa názoru súdu správne, ale nepochybne aj zákonné a spravodlivé rozhodovať a striktné odlišovať zásadu úspechu od zásady zodpovednosti za procesné zavinenie na zastavení konania. Podľa názoru súdu (takýto názor zastávajú aj vyššie súdne authority, bez doposiaľ jasne judikovaného rozhodnutia) bolo potrebné odlišovať zásadu za procesné zavinenie na zastavení konania a zásadu procesného úspechu, pretože obe zásady sú postavené na rôznych skutočnostiach, ktoré bolo potrebné zohľadniť, ergo v prípade procesného zavinenia z dôvodu späťvzatia žaloby (i čiastočného), neprichádza k posudzovaniu dôvodnosti hmotnoprávneho nároku, zatiaľ čo úspech v merite veci bol materiálным vyjadrením úspechu v hmotnoprávnej časti nároku. Išlo teda o celkom zjavne dve rozdielne kategórie, ktoré nemožno zhmotniť do jedného výroku a to z dôvodu, že aj v prípade čiastočného úspechu by bola strana konania absolútnym spôsobom ukrátená a znevýhodnená o jej právo na náhradu trov konania, čo naráža na zásadu spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu. Okrem toho, aj Krajský súd v Nitre rozsudkom, č. k. 25Co/56/2022 – 509 zo dňa 10.08.2022 judikoval povinnosť súdu prvej inštancie rozhodovať samostatne v časti trov konania, t. j. v zastavujúcej časti a vo veci samej, čo odôvodnil použitím separácie trov konania podľa § 256 CSP a § 255 CSP.

13. Proti tomuto rozsudku, vo výrokoch II. až V., podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa s poukazom na § 365 ods. 1 písm. e), f) a h). Mala pritom za to, že súd prvej inštancie napriek tomu, že žalobkyňa uplatnila návrhy na doplnenie dokazovania riadne a včas v dodatočnej lehote stanovenej súdom a to pred samotným prvým pojednávaním, ktoré bolo vytýčené na 23.01.2023, kedy súd uplatnil zásadu sudcovskej koncentrácie, tieto označené dôkazy boli vo veľkej miere súčasťou spisu už pri podaní samotnej žaloby a následne doplnené o ďalšie skutočnosti v rámci písomného vyjadrenia, kedy sa súd mohol v dostatočnom predstihu s nimi oboznámiť v rámci prípravy na pojednávanie, teda mala za to, že súd nesprávne postupoval a nemal záujem na zistení objektívnej pravdy a skutočností ohľadne dôvodov na podanie takejto žaloby, ktorá je spotrebiteľským sporom medzi žalobkyňou a žalovanou, u ktorej si žalobkyňa objednávala pohrebné služby v súvislosti s úmrtím jej neb. matky, pričom žaloba sama o sebe bola pre žalobkyňu veľmi citlivou záležitosťou s poukazom na samotné správanie žalovanej a jej zástupcu voči nej ako objednávateľke pohrebu jednak už v čase objednania služieb a vlastne všetkých skutočností s tým súvisiacich až k samotnému konaniu na súde. Vytýkala aj to, že súd sa odmietol zaoberať aj samotným vyjadrením žalobkyne v konaní a na toto pri rozhodovaní ani neprihliadal, čo považuje za závažné porušenie práv procesnej strany – žalobcu a navodenie dojmu zaujatosti súdu voči jej osobe už v podstate predtým, ako začalo pojednávanie. Uvedené bolo zrejme už na základe tých skutočností, že bol vytýčený termín predbežného prejednávania sporu. Vyjadrenie podala elektronicky dňa 31.12.2022 o 2:38 hod. a jeho doplnenie podala v listinnej podobe dňa 03.01.2023 na podateľňu OSNR, bolo toto podanie v spise označené oranžovou značkou s tým, že bolo podané po sudcovskej koncentrácii a na základe toho sa ním súd nezaoberal. Namietala, že sa celkovo týmto vyjadrením, ako aj dôkazmi nezaoberal a svedectvom - svedkom z Asociácie SAPAKS, ktorého ako svedka súd zamietol. Bol to objektívny svedok a odborník za celoslovensky pôsobiace združenie, ktoré sa podieľalo na tvorbe legislatívy a zákona o Pohrebníctve. Išlo o význam, aby dlhoročný odborník vniesol prehľad, odbornosť a objasnenie problematiky danej veci. Napriek tomu sa týmto súd nezaoberal. Žalobkyňa nespôsobilá to, že ňou predložené a navrhované dôkazy, ktoré adresovala súdu spolu s jej vyjadrením zo dňa 30.12.2022, súdu doručené dňom 31.12.2022 o 2.38 hod., doplnené vyjadrením PZ žalobkyne, ako aj ňou samotnou dňom 03.01.2023 takto predkladané a navrhované dôkazy boli dôvodom na odročenie pojednávania, obzvlášť k vyjadreniu zo dňa 30.12.2023 a 03.01.2023 a rovnako aj pripustiť dôkaz – výsluch svedka zástupcu SaPAKS, ktorého účasť žalobkyňa zabezpečila priamo na 1. pojednávanie dňa 23.01.2023, kedy súd nemal dôvod odročovať pojednávanie vypočuť a dostatočne zistiť skutkový stav, predovšetkým vykonanými listinnými dôkazmi, vychádzal pri svojom rozhodnutí len s listinných dôkazov a tvrdení žalovaného a vôbec nebral do úvahy jednak tvrdenia žalobkyne, ako aj predložené listinné dôkazy, ktoré sa opierali o viaceré právne názory, ktoré potvrdzovali ich správnosť.

14. V napadnutej II. výrokovej časti rozsudku mala za to, že napriek tomu, že bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná urnu dobrovoľne nevydala pred podaním samotnej žaloby a teda, že žaloba bola podaná dôvodne, došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a teda, že hoci došlo k zastaveniu konania a späťvzatiu žaloby v tejto časti, stalo sa tak až po podaní žaloby a po prvom pojednávaní, kedy zástupca žalovanej vošiel do pojednávacej miestnosti „teatrálne s pozostatkami neb. matky žalobkyne uloženými v urne“, čo už samo o sebe bolo konanie v hrubom rozpore so zákonom o pohrebníctve, právami žalobkyne a dobrými mravmi, aby sa takto dehonestujúco a ponižujúco

nakladalo s pozostatkami jej neb. matky, pričom sa snažil ich tam priamo v pojednávacej miestnosti žalobkyni odovzdať, pričom na tomto pojednávaní sa dohodol termín prevzatia na deň 24.01.2023, čo sa aj stalo a teda bolo preukázané v konaní, predovšetkým písomnými dokladmi a komunikáciou medzi účastníkmi, že v tejto časti bola žaloba dôvodná, žalovaná spolnené pozostatky žalobkyni dobrovoľne bezprostredne po spolnení nevydala, podmieňovala to ďalšími skutočnosťami, čo bolo v rozpore so zákonom o pohrebníctve a to zaplatením faktúry, ktorá v danom čase ani neexistovala, žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, že by žalobkyňu písomne alebo inak žiadala o prevzatie daných pozostatkov a pod, pričom sa úplne odmlčala od 2/2020 až do súdneho konania. Zástupca žalovanej síce počas konania preukazoval „akési teatrálné pokusy“ o donesenie urny k žalobkyni, ale k tejto skutočnosti malo dôjsť až 07.08.2022, t.j. 6 mesiacov po podaní žaloby. Mala teda za to, že preukázala v 1. výrokovej časti odôvodnenosť jej podania a hoci v priebehu konania došlo k novým skutočnostiam a dobrovoľnému vydaniu urnových pozostatkov, ktoré následne viedli žalobkyňu k späťvzatiu žaloby v danej časti a zastaveniu konania, bolo dôvodné, aby jej bol priznaný aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Nakoľko aj samotný súd konštatoval, že žalovaná nemala podmieňovať vydanie urny ďalšími skutočnosťami, a práve aj k týmto nekalým praktikám a zákonným pochybeniam na strane žalovanej, bolo dôvodné okrem iného, pripustiť navrhnutého svedka – zástupcu SaPAKS p. P., ktorý sa dostavil aj priamo na pojednávanie dňa 23.01.2023 a teda výsluch tohto svedka, ako navrhnutý dôkaz, nebol dôvodom na odročenie pojednávania a nepripustenie tohto dôkazu. Vykonanie dôkazu by bolo dôvodné aj v časti uloženia povinnosti voči žalovanej, aby táto uviedla hrobové miesto do pôvodného stavu pred začatím výkopových prác, kedy nebolo narušené vonkajšími vplyvmi, pričom sa jednalo o vykonanie nápravy pre zanedbanie povinnosti na strane žalovanej tým, že jej pracovníci odstránili pri výkope časť základových kameňov pod pomníkom, čím došlo k narušeniu statiky základov a teda nekonali s náležitou odbornou starostlivosťou a bolo ich povinnosť tieto závady odstrániť vykonaním dodatočnej podbetonávky, aby nedošlo k ohrozeniu statiky samotného pomníka, ale rovnako aj ohrozeniu príp. náhodne prechádzajúcich tretích osôb, ktoré by sa na pohrebisku mohli nachádzať. Tiež k uplatneniu nároku na priznanie nemajetkovej ujmy titulom zásahu do jej osobnostných práv, nakoľko v prvom rade pochovanie do hrobového miesta malo byť vykonané riadne podľa požiadaviek objednávateľky, ako spotrebiteľka v zmysle jej zadania a to, že vykonané nebolo, zapríčinila „neschopnosť, lajdáckosť, nepripravenosť, neprofesionalita, neodbornosť a šikanózne správanie“ sa žalovanej voči žalobkyni v tejto veci. Poukázala tiež na niektoré zákonné ustanovenia zákona o pohrebníctve, ako aj na postup žalovanej a tiež tú skutočnosť, že vo svojich vyjadreniach žalovaná a jej zástupca používali viac ako tri rôzne varianty nepravdivých dôvodov, pre ktoré sa do predmetného hrobu nedá pochovať, prvýkrát v replike na žalobu uviedli, že žalobkyňa nemala oprávnenie na dané hrobové miesto pochovať pozostatky, nakoľko nebola nájomníčkou – vyvrátené svedkyňou J., ktorá potvrdila, že žalobkyňa mala súhlas nájomcu, následne vo výpovedi v rámci pojednávania dňa 21.01.2023 druhé tvrdenie, že pri predmetnom hrobe sa nachádzajú údajne tuje a ich korene, ktoré zabraňujú uskutočniť výkop hrobu a tým pochovaniu do hrobu, ako aj, že sa tam nachádza pieskové podložie, ktoré bráni vo výkope hrobu a tým znemožňuje pochovanie do hrobu. S poukazom na uvedené vytýkala, že skutočnosti, že žalovaná, ako poskytovateľ služieb, svojim postupom pri ich vybavovaní zásadne pochybila, súd nevenoval vôbec pozornosť. Snaha o donútenie žalobkyne žalovanou o zaplatenie výlučne na predajni a to bez možnosti prekontrolovať si položky, za spôsobené stresy žalobkyni pri šikanóznom nátlaku žalovanej voči žalobkyni na zaplatenie v hotovosti na predajni, nevybavenie a odmietnutie ústnej reklamácie žalovanou, polozenie krycej dosky na hrob v deň pohrebu a cynická reakcia, že keď príde urna, aby si žalobkyňa odkladanie urny zaplatila opakovane, za stresové stavy a šok pri zistení, že došlo k vybratiu základových kameňov, nevrátených späť a ledbolo vyplnenie oslabeného základu len zahrabanou zeminou, ďalej tým, že došlo k takému stresu, k narušeniu- zničeniu možnosti pokojného trúchlenia a vyrovnanie sa so stratou milovanej matky. Došlo k ujme, ktorú si človek nesie celoživotne a nedá sa ničím nahradiť, ani zaplatiť žiadnou sumou, žalovaná nemajetková ujma je v podstate úplné minimum, toho, k akej ujme došlo, a je legitímne požiadavka, aby žalovaná nahradila aspoň toto minimum. Vytýkala tiež, že súd sa nezaoberal na dôsledné vyhodnotenie skutkového stavu uvádzaného žalobkyňou a následného správneho právneho posúdenia veci v rámci legitímnych požiadaviek žalobkyne voči žalovanej v tom rozsahu, že táto nevydala doklady o kremácii. Súd sa nezaoberal ani tou oprávnenou požiadavkou navrhovateľky, pri ktorej bola jasne úmyselne žalovanou poškodená, aby došlo k uskutočneniu nápravy, nakoľko žalovaná neurobila riadne vydanie potvrdeného dokladu na Príspevok na pohreb (v sume 70,00) pre uplatnenie na príslušnej samospráve, ktorý držala u seba a nechala ho prepadať, hoci disponuje vedomosťou o existencii lehoty, dokedy je možné si príspevok vyzdvihnúť, namiesto toho,

aby ho zaslala poštou a včas na adresu žalobkyne, toto úmyselne neurobila. Prepadnutý doklad na príspevok na pohreb formálne vydala až po podaní žaloby na súd a to až dňa 24.01.2023 pri vydaní urny a dokladu o kremácii, vydala aj neplatný doklad s prepadnutým nárokom na príspevok na pohreb. Žalobkyňa v konaní na súde prvej inštancie namieta aj samotný postup súdu tým, že na pojednávaní dňa 15.03.2023 zákonný sudca prehlásil, že zväži vypočutie ňou navrhnutého svedka z Asociácie pohrebných a kremačných služieb SAPAKS- pán P., ktorého účasť zabezpečila už dňa 21.01.2023, teda k termínu prvého pojednávania a ako dôkaz bol navrhnutý už dňom 30.12.2023 s doplnením písomného a chronologického vyjadrenia dňa 03.01.2023, pričom z vyjadrenia súdu vyplynulo, svedok bude prizvaný, ale až potom, čo na nasledujúcom pojednávaní budú vypočutí svedkovia žalovanej p. B. J. a C. K. (dôkaz: zvukový záznam z pojednávania dňa 15.03.2023). To, že následne súd nepripustil dôkaz – výsluch daného svedka k skutočnostiam v prospech žalobkyne, ktorý sa vedel fundovane a odborne vyjadriť k závažným pochybeniam žalovanej pri poskytovaní služieb objednaných žalobkyňou, považovala žalobkyňa za závažné porušenie procesnej strany a vznik pochybností o nestrannosti a objektívnosti rozhodovania. Poukázala tiež na to, že v tomto prípade ide o spotrebiteľský spor a na vec sa vzťahujú ustanovenia podľa § 296 CSP. Súd rovnako nepripustil ako dôkaz predložený Odborný posudok statika z 9/2023, pričom tento posudok bol zabezpečovaný, ako podporný dôkaz listinného dôkazu predloženého vopred – vyjadrenie kamenárstva v zast. p. R. a na základe spochybňovaných skutočností žalovanej strany a narušení statiky pomníka a celkovo základov z dôvodu porušenia ich povinností a neodborných zásahov a takto získaný dôkaz mal byť prijatý a vyhodnotený vo všetkých súvislostiach. Predmetný posudok podľa žalobkyne odôvodnil nároky žalobkyne uplatnené II. výrokovou časťou žaloby a žalobného návrhu. Zabezpečením takéhoto dôkazu bolo potrebné odvrátiť argumenty protistrany, ktorá nespochybnila fakt, že došlo k vybratiu základových kameňov pri výkope, ani to, že nevrátila tieto na pôvodné miesto, ale spochybňovala tvrdenia žalobkyne o zodpovednosti o narušení statiky pomníka, pričom celé svoje konanie a zodpovednosť sa snažila odvracať tým, že žalobkyňa vlastne nemá aktívnu legitímáciu, aby sa tohto dovoľavala. Ohľadom svedka C. K. namietala, že nebol v danom čase pri vykopávke hrobovej jamy hodinu, nikdy so žalobkyňou nebol v priamom kontakte. Následne poukázal na to, že bol objavený vyliaty betón z cudzieho hrobu pri päte tohto hrobu. Takto objavená neznáma betónová časť z cudzieho hrobu, nelegálne zasahujúca pod päťu tohto hrobu, vytvorila údajne problém, na ktorý skutočný zúčastnený pracovník pohrebnej služby poukázal, že by sa dala jama zväčšiť a to použitím šramačky. Jasne uviedol, že keby mali šramačku, tak by k vloženiu truhly do hrobovej jamy došlo. Z časti oboch svedeckých výpovedí a vyjadrení o priebehu prác, o zásahoch na danom hrobovom mieste vznikol ešte väčší neprehľad, na ktorý žalobkyňa nemala priestor reagovať. Následne uzavrela svoje tvrdenia tým, že fatálne zlyhanie a nepochovanie do hrobového miesta a nátlakové presadenie kremácie bol stav, ktorý bol však už nezvratný a nedal sa žiadnym spôsobom napraviť, a preto bol to jeden z pádných dôvodov, prečo žiadala o vyplatenie nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhla, aby bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenený tak, že súd vyššej inštancie žalobe vyhovie v plnom rozsahu a žalobkyňu prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, príp. zrušený a vrátený súdu 1. inštancie na nové konanie.

16. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná a mala za to, že opakované pokusy žalovanej o doručovanie urny žalovanej priamym odovzdaním, odovzdávaním cestou polície a dokonca odovzdaním priamo na súdnom pojednávaní, vždy bez splnenia nejakej podmienky o úhrade 790 eur za poskytnuté služby dokazujú, že žalovaná sa nepodíeľala na zavinení právneho stavu s dôsledkom finálneho späťvzatia žaloby vo výroku 1. žalobného návrhu, a teda mala za to, že súdom jej mali byť priznané trovy konania v zastavujúcej časti. Zdôraznila, že práve žalobkyňa v plnom rozsahu zapríčinila daný právny stav tým, že opakovane odmietala prevzatie urny a to bez podmienky žalovanej o úhrade faktúry za práce a služby. K odvolacím dôvodom vo výroku II. uviedla, že sú irelevantné a žiadnym dôkazom nepodložené. Rozhodnutie súdu považovala za nesporné a náležité odôvodnené, žiadala ho potvrdiť. Čo sa týkalo výrokov III. a IV., poukázala na odôvodnenie a mala za to, že žalobkyňa neuviedla v odvolaní žiadnu novú skutočnosť. Ohľadom odmietnutia sa zaoberania sa s písomnými vyjadreniami z 30.12.2022 a z 31.12.2022, po preštudovaní uvedených listinných dôkazov zistila, že sa v týchto dôkazoch nenachádza žiaden zákonný dôkaz, ktorý by spochybnil dôvody zamietnutia žaloby. Podľa jej názoru v týchto podaniach nie sú možnosti vyvrátenia, resp. spochybnenia odôvodnenia súdneho zamietnutia druhej časti žalobného nároku. Žalobkyňa uvádzala ničím nepodložené a nepreukázané osobné pocity a názory, že žalovaná si mala riadne a včas zabezpečiť prípravu hrobového miesta za účelom následného uloženia pozostatkov do hrobu, no nemala byť na to dostatočne profesionálne pripravená. Tvrdila, že hrobová jama cca 1 hod. pred pohrebom nebola pripravená, avšak žiadne dôkazy o určení škody, ktorú mala žalovaná spôsobiť a o príčinnej súvislosti právnej povinnosti a škody

neuviedla. Mala tiež za to, že súhlasom s uložením pozostatkov matky žalobkyne do hrobu sa pani E. nevzdala svojich nájomných práv k hrobovému miestu, ani svojich vlastníckych práv k príslušenstvu hrobu v prospech žalobkyne. Mala za to, že súd postupoval exaktne v zmysle zákona. Žalobkyňa v priebehu dokazovania do momentu, keď súd vyhlásil dokazovanie za skončené nepreukázala svoju aktívnu legitimáciu v spore, spojenú s jej prípadným odstraňovaním škody na hrobovom mieste. Prenajímateľka hrobového miesta, ktorá je zároveň aj majiteľkou mobilných častí hrobu pani A. E. k momentu ukončenia dokazovania žiadne škody nenamietala. Taktiež nenamietal žiadne škody ani majiteľ hrobového miesta Mesto F. B.. V odvolaní žalobkyne sa taktiež žiadne reálne dôkazy, ktoré by spochybňovali a vyvrátili odôvodnenie prvostupňového súdu vo veci nenachádzajú. Aj v tejto časti žiadala rozsudok potvrdiť. Ohľadom vyplatenia nemajetkovej ujmy poukázala na odôvodnenie zamietnutia a odvolanie žalobkyne, v ktorom sa nachádza spfška invetív a osočovani. Na ozrejmenie dodala, že skutočnosť, že až tesne pred začatím pohrebu bolo zistené, že hrob svojim rozmerom neumožňuje vloženie rakvy, v žiadnom prípade nezapríčinila žalovaná, ale ako v priebehu dokazovania preukázalo túto skutočnosť jednoznačne spôsobila žalobkyňa a to tým, že si u prenajímateľky hrobového miesta a majiteľky hrobu vopred, než sa rozhodla svoju nebohú matku pochovávať do hrobu č. 131 sekcia 4 nepreverila, či rozmery hrobu vrátane vyliatej betónovej dosky približne 70 cm pod povrchom nebudú prekážkou vloženia truhle do hrobu. V priebehu dokazovania bolo preukázané, že žalobkyňa s kremáciou súhlasila a kremáciu nemožno považovať za postmortálnu neúctu. Okrem toho bolo dokázané, že žalobkyňa a jej matka mali zákaz manipulácie s hrobom a súhlas na pochovanie dostala žalobkyňa až v deň mieneného vykopania hrobu. Tvrdenie žalobkyne o údajnej poslednej vôli zosnulej nebolo žalobkyňou preukázané. Za dôvod nemajetkovej ujmy nemožno ani považovať tvrdenie, že údajne žalovaná mala na vykonanie profesionálneho prístupu k pohrebu 4 dní. Ide len o subjektívny názor. Konkrétne nebolo uvedené, akého nezákonného postupu alebo postupu voči dobrým mravom sa mala žalovaná dopustiť a to v takej intenzite, aby odňala žalobkyňi pokoj na trúchlenie. Preto aj v tejto časti žiadala rozsudok potvrdiť. Ohľadom výpovede pána P. mala za to, že pán P. a ani nikto iný zo SAPaKS sa nezúčastnil ani výkopových a iných prác súvisiacich s prípravou pohrebu, a tak isto sa nezúčastnil ani pohrebného aktu a ani odovzdávania urny, a preto mala za to, že nemohol disponovať žiadnou výpovednou hodnotou v žiadnej časti žalobného návrhu. SAKaKS je dobrovoľná organizácia, kde sa zdržujú pohrebné služby za účelom prestíže a vzájomného vymieňania si skúseností, ale nejde o profesijnú komoru s povinným členstvom. Aj na podnet žalobkyne na RÚVZ zo dňa 17.10.2023 na pohrebnú službu žalovanej na výkon dozoru RÚVZ konštatoval, že nedošlo k porušeniu zákona o pohrebníctve ani iných predpisov z danej oblasti a ani k pochybeniu pohrebnej služby v tejto veci.

17. Žalobkyňa ďalšie písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej v súdom určenej lehote nepodala.

18. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), posudzujúc odvolanie žalobkyne, po zistení, že v danom prípade boli splnené podmienky na podanie odvolania podľa § 361 ods. 1 CSP a po zistení, že odvolanie spfňa náležitosti podľa § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), rovnako tak viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP), keď dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až V. je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny.

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

20. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnutý rozsudok vo výroku II. až V. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne a preto ich nebude duplicitne opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, skutkovo a právne zdôvodnené, ako aj súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, preto sa s nimi odvolací súd opakovane nebude zaoberať. V ďalšej časti odôvodnenia sa odvolací súd vysporiada len s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), prípadne doplní dôvody podporujúce vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

21. Vychádzal pritom z toho, že predmetom konania bolo rozhodovanie o vydaní veci a to urny s pozostatkami neb. H. I. C., ktoré bolo právoplatne zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby a predmetom odvolacieho konania tak zostal nárok na náhradu trov konania v zastavujúcej časti, ako aj dva ďalšie žalobné nároky a to o náhrade škody, spočívajúcej v narušení základovej dosky pod pomníkom vykonaním podbetonávky za účelom ich spevnenia a uvedením do pôvodného stavu, a náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur, spolu s príslušnými nárokmi, týkajúcimi sa náhrady trov konania. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie v časti žaloby o vydanie pozostatkov matky žalobkyne zastavil (uvedené nebolo napadnuté odvolaním) a v zastavujúcej časti žiadnej zo strán konania nárok na náhradu trov konania nepriznal. Následne žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni aj v časti žaloby o náhradu škody, ako aj v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že v časti nároku na náhradu škody žalobkyňa nepreukázala svoju aktívnu vecnú legitímáciu, ako aj nad rámec uviedol, že žalobkyňa nepreukázala, že by žalovaná porušila právnu povinnosť, nebola spoľahlivo preukázaná výška tvrdenej škody, ani príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody. Rovnako tak v časti náhrady nemajetkovej ujmy nebolo preukázané, že by žalovaná zaoberala s pozostatkami bez potrebnej úcty, dôstojnosti a náležitého rešpektu. Ako ani súd nezistil zásah do osobnostných práv žalobkyne zo strany žalovanej. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až V. v zákonnej lehote podaným odvolaním napadla žalobkyňa, vytykajúc nevykonanie navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospieť na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež tú skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z kontextu odvolania tiež vyplývalo, že namietla aj tú skutočnosť, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V odôvodnení dôvodov sa pritom zamerala na to, že súd nezisťoval objektívnu pravdu, nevykonal všetky ňou navrhnuté dôkazy, nezaoberala sa písomnými vyjadreniami zo dňa 30.12.2022 a zo dňa 31.12.2022, ako aj poukazovala na porušenie § 8, § 17 a § 19 a nasl. zákona o pohrebníctve a zákona č. 250/2007 Z.z., nakoľko pohrebné služby boli jednoliatym fiaskom. Dôvody na priznanie nemajetkovej ujmy zosumarizovala ako nezvratný stav nepochovania v celku, nátlaky, šikanózne správanie a vydieranie, vyzdvihnutie urny a jej zadržanie, klamstvo o snahe doručiť urnu. Taktiež poukázala na narušenie pokojného trúchlenia a to nevydanie platného vyúčtovania, snaha o donútenie zaplatiť na predajni, nevybavenie a odmietnutie ústnej reklamácie, položenie krycej dosky na hrob, stresy a šok, že došlo k vybratiu základných kameňov. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkyne bolo teda predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie vykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, či dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či rozhodnutie nevychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj či nedošlo k nesprávnym procesným postupom k znemožneniu strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. K žalobkyňou uvádzaným dôvodom odvolania, odvolací súd uvádza, že Ústavný súd SR už napr. v uznesení č. k. I. ÚS 33/2021 z 26. januára 2021 v súvislosti s údajnou nezákonnou koncentráciou konania zdôraznil, že účelom a zmyslom koncentrácie v civilnom sporovom konaní (§ 153 a § 154 CSP) je najmä prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomie vrátane rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Toto pravidlo je lex generalis. Neaplikuje sa, ak osobitná právna úprava poskytuje strane sporu lehotu na vykonanie určitého procesného úkonu. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na

pojednávani nie je včasné, pretože by to mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na nariadenie ďalšieho pojednávania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnocuje v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky. Sudcovská koncentrácia konania podľa § 153 CSP (na rozdiel od zákonnej koncentrácie konania) je teda v diskrečnej právomoci súdu. O tom, či súd omeškaný procesný úkon strany ospravedlní alebo nie, nevydáva procesné uznesenie. V odôvodnení rozsudku vo veci samej však vysvetlí, že na procesný úkon strany neprihliadol a z akých dôvodov (bližšie pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck. 2022.).

23. Z uvedeného teda vyplýva, že včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany v zmysle § 153 CSP vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd. Zrekapitulujúc teda obsah spisu, odvolací súd mal za to, že žalobkyňa podala žalobu dňa 23.02.2022 a ako dôkazy navrhla výsluch účastníkov, snímky dôkazov k odobratým základovým kameňom a teda poškodenie základov (nepredložila k žalobe) a komplexnú mailovú komunikáciu žalobkyne so žalovanou (nepredložila k žalobe). Následne žalovaná zaslala súdu vyjadrenie k žalobe dňa 08.08.2022, ku ktorému priložila aj mailovú komunikáciu žalobkyne so žalovanou, záznam hrobového miesta sekcia 4 č. 131, vyúčtovanie s podpisom žalobkyne, vyúčtovanie cintorínskych a pohrebných služieb bez podpisu žalobkyne, faktúru za kremáciu, faktúru vystavenú žalobkyňi zo strany žalovanej, podací lístok a tiež upomienky. Okrem toho podaním zo dňa 09.08.2022 žalovaná zaslala aj dôkaz o doručovaní spoločných pozostatkov žalobkyňi. Súd prvej inštancie podaním zo dňa 10.08.2022 zaslal žalobkyňi vyjadrenie žalovanej s tým, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadrila a uviedla ďalšie skutočnosti a označila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom ju zároveň poučil o následkoch sudcovskej koncentrácie konania. Podanie súdu žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne prevzala dňa 05.09.2022, avšak v lehote 10 dní žiadne písomné vyjadrenie nepodala, preto súd prvej inštancie nariadil termín predbežného prejednanie sporu na deň 21.11.2022, ktorého sa však žalobkyňa nezúčastnila. Nový termín pojednávania bol stanovený na deň 23.01.2023 a žalobkyňa bola podaním zo dňa 21.11.2022 vyzvaná na späťvzatie žaloby podľa § 138 CSP z dôvodu, že v danej veci ide o zjavne nedôvodnú a šikanóznou žalobu, k čomu sa mala vyjadriť v lehote 10 dní. Zároveň súd oznámil, že žalobkyňi nepredlžuje lehotu na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalovanej z dôvodu, že pasivita právnej zástupkyne musí ísť na ťarchu žalobkyne, ktorú nemožno ospravedlniť. Teda z uvedeného vyplýva, že žalobkyňi nebola stanovená dodatočná lehota na uplatnenie návrhov na doplnenie dokazovania riadne a včas tak, ako to prezentovala v podanom odvolaní. Jej povinnosťou bolo len vyjadriť sa v lehote 10 dní, či berie žalobu späť. Predmetné podanie bolo žalobkyňi doručené dňa 19.12.2022. Podaním zo dňa 30.12.2022 žalobkyňa zaslala vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného a oznámenie o zastupovaní, k čomu doložila dôkazy (vyjadrenie k obhliadke hrobu zo dňa 30.12.2022, žiadosť o odborné vyjadrenie zo dňa 27.11.2022, nedatované podanie žalovanej, reklamáciu žalovanej, fotografie, mailovú komunikáciu). Uvedené podanie aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo podané po sudcovskej koncentrácii konania, pričom nedošlo ani k dodatočne stanovenej lehote, ako ani súčasťou podania neboli žiadne dôkazy, ktoré by žalobkyňa nemohla skôr predložiť a to s poukazom na to, že podľa svojho tvrdenia dňa 22.02.2020 sa dozvedela o nevrátení základového kameňa. Rovnako tak o odborné vyjadrenie mohla požiadať pred podaním žaloby, preto aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol žiaden dôvod na to, aby súd prvej inštancie prihliadal na tieto prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené včas. Navyiac, žalobkyňa nezaslala predmetné vyjadrenie ani v lehote 10 dní na vyjadrenie sa k výzve podľa § 138 CSP. Okrem toho žalobkyňa zaslal aj druhé podanie a to vyjadrenie k nedôvodnosti žaloby k výzve súdu späťvzatia žaloby, datované dňa 30.12.2022 a doručené súdu prvej inštancie dňa 31.12.2022 (tiež po súdom stanovenej lehote), ku ktorému pripojila mailovú komunikáciu, neuznanie faktúry, reklamáciu služieb zo dňa 21.12.2020 a podací hárok, teda ani uvedené podanie neobsahovalo dôkazy, ktoré by žalobkyňa nemohla predložiť skôr. Ďalšie podanie zo dňa 12.01.2023 žalobkyňa označila ako žaloba – oprava chýb v písaní a nesprávnom označení, ku ktorému pripojila fotografie, žiadosť o poskytnutie odborného vyjadrenia k veci zo dňa 16.01.2023 a opätovne na pojednávani konanom dňa 23.01.2023 predkladala dôkazy a to potvrdenie A. E., zmluvu o nájme hrobového miesta, odmietnutie uzatvorenia nájmovej zmluvy, fotografiu vyhotovenú dňa 18.02.2020 o 15.30 h, svedecké prehlásenie zo dňa 22.02.2020, kamenársko-stavebné vyjadrenie k hrobu a hrobovému príslušenstvu. Podanie zo dňa 12.01.2023 bolo žalovanej prostredníctvom zástupcu doručené na nariadenom pojednávani. Následne súd prvej inštancie aj vyhlásil uznesenie, v rámci ktorého v zmysle právnej istoty uplatnil sudcovskú

koncentráciu konania a uviedol, na ktoré prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nebude prihliadať, lebo neboli uplatnené riadne a včas. Zároveň súd prvej inštancie svoj procesný postup odôvodnil aj v napadnutom rozsudku a uviedol dôvody, pre ktoré jednotlivé dôkazy nevykonal, preto podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie neporušil právo žalobkyne na spravodlivý proces. Žalobkyňou predkladané dôkazy nebolo ani podľa názoru odvolacieho súdu možné považovať za dôkazy, ktorými by reagovala na aktuálnu dôkaznú situáciu v konaní, ale bolo ich treba jednoznačne hodnotiť za oneskorene podané a to tak z objektívnych, ako aj subjektívnych dôvodov, nakoľko žalobkyňa vôbec nedodržiavala súdom stanovené lehoty, marila rýchlosť konania a to i opakovanými žiadosťami o odročenie pojednávania. Navyše, pozornosti odvolacieho súdu neušlo, že vyjadrenie k obhliadke hrobu zo dňa 30.12.2022 je založené na základe vyjadrenia žalobkyne, ktorá tvrdí, že boli z pod základu vybraté kamene, rovnako tak kamenársko-stavebné vyjadrenie k hrobu a hrobovému príslušenstvu zo dňa 30.12.2022 je založené na tom, že na základe vyjadrenia žalobkyne má vedomosť o tom, že pri výkopových prácach dňa 18.02.2020 boli spod základu pomníka vybraté kamene a následne sa nevrátili späť a taktiež statický posudok stavby – popis podzemnej časti je len podľa zistení žalobkyne, teda ani jeden žalobkyňou predložený dôkaz nepreukazuje objektívne zistené skutočnosti nestranej osoby, ale sú len osvedčením žalobkyňou tvrdených skutočností a poukazujú len na možné dopady, ak nedôjde k spevneniu základu. Rovnako tak súd prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu správne zamietol návrh na vykonanie dokazovania výsluchom I. P., pretože ani táto osoba sa nezúčastnila výkopových prác a dodala by len teoretické vedomosti, ktoré pre objektívne zistenie pravdy tak, ako to žiadala žalobkyňa v odvolaní, sú nadbytočné. Rovnako tak sa uvedená osoba nezúčastnila ani pohrebného obradu, a preto nemá ani priame vedomosti o zásahu do osobnostných práv zomrelej, či žalobkyne, ktoré by mohla svojou svedeckou výpoveďou osvedčiť. Ohľadom zamietnutia ďalších návrhov na doplnenie dokazovania odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 56 napadnutého rozsudku.

24. Zároveň odvolací súd dodáva, že cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonávajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

25. Z uvedeného teda vyplýva, že súd nezisťuje skutočný stav veci, ale rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu. Vyplýva to z toho, že civilný proces sporový sa riadi princípmi dispozičným a prejednávacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a sním spojeným princípom formálnej pravdy. Pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, t.j. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení o relevantných hmotnoprávných skutočnostiach. Zároveň tiež platí, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a ktoré nie. Svoj postoj k týmto návrhom musí odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej, čo bol aj daný prípad, preto ani námietka, týkajúca sa toho, že súd nezistil objektívnu pravdu a nevykonal všetky navrhnuté dôkazy, neobstojí.

26. Rovnako tak, ani odvolací súd nemal za to, že v danom spore by išlo o spotrebiteľský spor. Niet pritom sporu o tom, že medzi stranami sporu bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, avšak nároky uplatnené v predmetnom konaní sa podľa názoru odvolacieho súdu netýkajú spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade išlo o vydanie vecí, nárok na náhradu škody, porušením právnej povinnosti (nie zmluvnej) a tiež o nemajetkovú ujmu, teda ani jeden nárok nevyplýval z porušenia spotrebiteľskej zmluvy, resp. žalobkyňa v tomto rozsahu neuniesla bremeno tvrdenia, ako ani bremeno dôkazu.

27. Odvolací súd v tejto súvislosti postupom podľa § 387 ods. 3 CSP k odvolacím námietkam žalobkyne tiež dodáva, že žalobkyňa v žiadnom rozsahu nepreukázala snahu o prevzatie urny a príslušných dokumentov od žalovanej a taktiež nepreukázala ani tú skutočnosť, že by jej žalovaná urnu a doklady nevydala, keď sa toho osobne domáhala. Očakávať zaslanie dokladov poštou bez akejkoľvek súčinnosti zo strany žalobkyne je prenesenie celej zodpovednosti na žalovanú a pritom žalobkyňa bola objednávateľkou služieb, teda mala byť aktívna a domáhať sa svojho nároku v zmysle zmluvného vzťahu. Aj z tohto pohľadu sa potom podľa názoru odvolacieho súdu javí ako dôvodné rozhodnutie o trovách konania v zastavujúcej časti tak, ako rozhodol súd prvej inštancie.

28. Vo veci samej, týkajúcej sa ďalších nárokov, odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a má za to, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne, ktoré žalobkyňa v odvolaní uvádza opakovane bez doplnenia nových skutočností. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodáva, že aj v prvom vyjadrení žalovaná poukazovala na to, že hrob má len 160 cm dĺžky, nie je možné uskutočniť podkop pod pätnú časť obrubníka, pretože je tam umiestnený hlboký betónový základ, teda ani tvrdenie žalobkyne, že žalovaná menila dôvody nevykopania hrovej jamy, sa nepreukázalo ako pravdivé. Rovnako tak na pojednávaní zástupca žalovanej všeobecne uviedol, že k posunom pomníkov dochádza v dôsledku zeminy a tují, avšak z uvedeného nie je podľa názoru odvolacieho súdu zrejmé, že by malo ísť konkrétne o dôvod, prečo nedošlo k vykopaniu hrovej jamy u matky žalobkyne (zástupca žalovanej hovoril o posune pomníkov a nie o výkope jamy). Preto odvolací súd bol toho názoru, že súd prvej inštancie v časti náhrady škody správne dospel k záveru, že žalobkyňa nemá aktívnu legitímáciu na podanie žaloby v tejto časti, ako ani nepreukázala porušenie právnej povinnosti, výšku škody a tiež príčinnú súvislosť. Rovnako tak žalobkyňa ani neunesla dôkazné bremeno ohľadom nemajetkovej ujmy, pretože kremáciu nie je možné považovať za postmortálnu neúctu, rovnako tak ani žalobkyňa nebola zo strany žalovanej preukázateľne zasiahnuté do osobnostných práv a to ani nevydaním urny, či dokladov, nakoľko ako už odvolací súd uviedol, žalobkyňa nepreukázala, že by sa ich vydania reálne a aktívne domáhala a žalovaná by ich vydanie podmienila vyplatením faktúry. Skutočnosť je taká, že faktúra nie je uhradená, ale k vydaniu vecí došlo.

29. Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany sporu na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

30. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom II., III., IV. a V. výroku podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP ako vecne správne potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v súvislosti s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči neúspešnej žalobkyne, pričom taktiež nevzhladol ani v rámci odvolacieho konania dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).